

Sammanträdesprotokoll kommunstyrelsen den 27 augusti 2024

Sammanträdes plats och tid

Kommunkontoret i Strömsund, sammanträdesrum Almen, klockan 8.15 –
14.40

Beslutande

Susanne Hansson (S), ordförande

Ida Collin (S)

Karin Näsmark (S)

Kerstin Engkvist (C)

Eira Roos (C)

Simon Högberg (M)

Karin Holmkvist (M)

Svante Westin (M)

Robert Gjersvold (SD)

Veronica Berglund (SD)

Tomas Edin (SD)

Lars-Åke Knutsson (S), tjänstgörande ersättare

Desirée Edin (S), tjänstgörande ersättare

Kristina Widborg Ahlstrand (C), tjänstgörande ersättare

Håkan Espmark (M), tjänstgörande ersättare

Justerare

Simon Högberg utses att justera protokollet paragraf 148 - 149 . Justeringen sker digitalt.

Underskrifter

Susanne Hansson, ordförande

Malin Åbbel Fjell, sekreterare

Simon Höberg, justerare

Anslag/bevis

Protokollet är justerat och kommunstyrelsen publicerar det på kommunens webbplats under perioden 27 augusti 2024 till 18 september 2024.

Protokollet förvaras på kommunkansliet i Strömsund.

Övriga närvarande

Malin Åbbel Fjell, sekreterare

Linnea Fjellner, handläggare

Peter Jemtbring, kommundirektör

Carina Wiik, biträdande förvaltningschef kommunledningsförvaltningen

Diarienummer KS.2024.476 106

§ 148 Remiss - Civilområdesansvarig länsstyrelse plan på övertagande av kommunal räddningstjänst.

Länsstyrelserna har skickat en remissutgåva till bland andra Strömsunds kommun om plan för övertagande av kommunal räddningstjänst enligt bland annat 4 kapitlet 10 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor inom sitt civilområde samt förordning (2003:789) om skydd mot olyckor 4 kapitlet 33-34 §§.

Strömsunds kommun har organiserat sin räddningstjänst att vara en av flera ägarkommuner i Jämtlands Räddningstjänstförbund.

Räddningstjänstförbundet har upprättat ett remissvar enligt bilaga.

En länsstyrelse som är civilområdesansvarig enligt 7 a § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion får ta över ansvaret för kommunal räddningstjänst enligt 4 kapitlet 10 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor inom sitt civilområde.

I enlighet med förordning (2003:789) om skydd mot olyckor 4 kapitlet 34 § ska en länsstyrelse efter att ha hört kommunerna i länet och berörda myndigheter upprätta de planer som länsstyrelsen behöver för att kunna utöva sitt ansvar enligt 4 kapitlet 33 § samma förordning. Under vintern och våren 2023–2024 har civilområdesansvarig länsstyrelse för norra civilområdet arbetat fram en plan för övertagande av kommunal räddningstjänst.

Målgrupp för planen är ansvariga inom kommunens räddningstjänstorganisation och statliga myndigheter som ansvarar för räddningstjänst.

Underlag till beslut

AU §142/2024

Tjänsteskrivelse

Remissutgåva övertagande av kommunal räddningstjänst

JRFs svar på plan för övertagande av kommunal räddningstjänst

Justerare

§ 148 fortsättning

Yrkande

Ordföranden föreslår kommunstyrelsen att besluta enligt arbetsutskottets förslag till beslut samt att paragrafen justeras omedelbart.

Kommunstyrelsens beslut

Strömsunds kommun ställer sig bakom remissvaret från Jämtlands Räddningstjänstförbund enligt bilaga.

Paragrafen justeras omedelbart.

Beslutet skickas till

Teknik- och serviceförvaltningen, Richard Persson.

Länsstyrelsen Norrbottens län, Robert Svanberg.

Datum: 2024-07-09
Dnr: 2024-001393

Johan Wickenberg
063-14 80 40
johan.wickenberg@rtjamtland.se

Yttrande gällande norra civilområdets plan för övertagande av kommunal räddningstjänst

Räddningstjänsten har tagit del av er remiss angående plan för övertagande av kommunal räddningstjänst i Norra Civilområdet, ert Dnr: 7891-2024. Nedan följer de synpunkter Jämtlands räddningstjänstförbund har på planen.

Allmänna synpunkter

Behovet av att staten ska ta över ansvar för kommunal räddningstjänstverksamhet har minskat i samband med bildandet av räddningsledningssystem. De två räddningsledningssystem som finns inom civilområdet har båda tillgång till resurser som vida överstiger en enskild räddningstjänstorganisation eller kommunal förvaltningsräddningstjänst. Genom ställda krav på kompetens och strukturer för ledning av omfattande räddningsinsatser finns även goda förutsättningar för att knyta upp de förstärkningsresurser och specialkompetenser som krävs för att leda även större, mer komplexa eller flera samtidiga räddningsinsatser. Planering och förberedelse för effektiv samverkan mellan räddningsledningssystem finns på plats i de fall en händelse påverkar flera räddningsledningssystem eller om ett räddningsledningssystem har behov av resurser från annat system. Detta är något som finns och fungerar inom de fyra nordliga länen, och något som ständigt utvecklas och förbättras.

Med ovanstående som bakgrund är det bra att planen trycker på att Länsstyrelserna inom civilområdet i första hand kan stötta räddningsledningssystemen och de ingående räddningstjänstorganisationerna och verka för smidig samordning, samverkan och delad lägesbild. Därmed bör behovet av ett övertagande vara i det närmaste undanröjt med undantag för att någon eller flera av följande tre huvudsakliga förutsättningar uppfylls i kombination med en eller flera omfattande räddningsinsatser:

1. Lokal räddningschef går emot det egna räddningsledningssystemets bedömningar hur ledning av en räddningsinsats ska hanteras eller genom att förvägra systemet tillgång till de egna räddningsresurserna.
2. Att en omfattande händelse sker i direkt anslutning till gränsen mellan de två räddningsledningssystem som finns inom civilområdet samt att beslutsfattare i de två systemen inte har förmåga att nå samsyn i hur händelsen ska hanteras.
3. Något eller båda räddningsledningssystemens organisation för ledning av räddningsinsatser fallerar i stor omfattning.

Syftet med ett övertagande ska, som nämns i planen, göras i de fall detta kan leda till mer effektiv ledning och samordning. I punkterna ovan kan olika åtgärder (ta över ansvaret för

räddningsjätten i en enskild organisation, utse räddningsledare eller arbeta med stödjande insatser) ge en sådan effekt. Dock innebär någon av ovanstående punkter indirekt att något eller båda räddningsledningssystemen i civilområdet har misslyckats med sitt uppdrag. Att ett övertagande skulle skapa bättre förutsättningar att leda en eller flera räddningsinsatser, än redan existerande och beprövade ledningssystem med hög förmåga, bör i en absolut majoritet av fallen vara osannolikt. Dock har lagstiftaren beslutat att möjligheten ska finnas kvar i händelse av att en sådan situation uppstår, och därmed följer även att en plan för detta ska upprättas.

Gällande ansvaret för den del av kommunal räddningstjänst som tas över

I planen anges att civilområdesansvarig länsstyrelse vid ett övertagande bör ta över ansvaret för kommunal räddningstjänst i alla kommuner som ingår i räddningsledningssystemet. Det anges också i prop. 2019/20:176 och MSBFS 2021:4 att alla kommuner som delar på ledningssystem bör anses vara berörda om en insats i en kommun medför ett övertagande. Räddningstjänsten Jämtland ser inte att detta ställningstagande är rimligt i de geografiskt omfattande räddningsledningssystem som finns i civilområdet. Att ta över ansvaret för en kommuns eller kommunalförbunds räddningstjänstverksamhet är en omfattande uppgift då det innefattar ett fullständigt övertagande av all räddningstjänstverksamhet, inte bara den del som berörs av en omfattande räddningsinsats. Att en omfattande räddningsinsats i exempelvis Arjeplog skulle kunna hanteras mer effektivt genom att även verksamheten i t.ex. Medelpads räddningstjänstförbund tas över av Länsstyrelsen Norrbotten bedöms inte vara fallet. Tvärtom innebär det en ökad belastning på Länsstyrelsen att behöva hantera räddningstjänstverksamhet som inte har någon praktisk betydelse för hanteringen av den olycka som föranlett övertagandet.

En lösning på problemet skulle vara att Länsstyrelsen delegerar tillbaka ansvar för huvuddelen av räddningstjänstverksamheten till majoriteten av räddningstjänstorganisationerna inom räddningsledningssystemets område. Då uppstår istället svårigheter att definiera vilket ansvar som ligger kvar hos Länsstyrelsen och det går att ifrågasätta behovet av att ta över ett ansvar för att sedan direkt delegera tillbaka till lokal organisation.

Syftet med att ta över ansvaret för samtliga räddningstjänstorganisationer inom ett räddningsledningssystemets område skulle vara att på så sätt säkerställa tillgång till operativa resurser och personal för ledning med mera. Dessa resurser bör kunna ställas till räddningstjänstansvarigs förfogande utan att ansvaret formellt tas över av Länsstyrelsen. I exemplet med en händelse i Arjeplog är det rimligtvis tillgång till resurser inom ett annat räddningsledningssystem som är behovet. En samordning och samverkan mellan både räddningstjänstorganisationer och räddningsledningssystem blir då nödvändig för att hantera händelsen.

Jämtlands räddningstjänstförbund ser att ett övertagande av räddningstjänstverksamheten i en enskild kommun inte ger tillräckliga förutsättningar för att hantera en omfattande insats. Å andra sidan är ett övertagande av ansvaret för samtliga kommuners räddningstjänstverksamhet inom ett räddningsledningssystem inte heller ändamålsenligt. Detta bedöms vara en konsekvens av att tillskapandet av räddningsledningssystemen och skulle peka mot att civilområdesansvarig länsstyrelse bör göra en noggrann avvägning av i vilken omfattning ett övertagande ska göras och vilka räddningstjänstverksamheter som ska omfattas av ett övertagande, snarare än att ha som utgångspunkt att det alltid är samtliga ingående

kommuners räddningstjänstverksamhet som ska övertas. Beslutet bör baseras på det behov som uppstått till följd av en omfattande händelse samt risken för att övriga räddningstjänstorganisationer eller räddningsledningssystem kommer att försvåra hanteringen av räddningsinsatsen om ett övertagande av samtliga räddningstjänstorganisationers verksamhet inte sker. I praktiken innebär det att ett beslut om övertagande av samtliga kommuners räddningstjänstverksamhet inte behöver exekveras om arbetet fortgår smidigt, men att denna bedömning behöver göras löpande och att ytterligare övertagande kan bli aktuellt först om problem uppstår med till exempel tillgång till operativa resurser, prioriteringar eller annan samordning.

Organisering under länsledningen/civilområdeschef

Det är tydligt i planen att det är civilområdesansvarig länsstyrelse (Norrbotten) som tar över ansvaret för kommunal räddningstjänst. Dock inorganiseras räddningstjänstansvarig och dess eventuella stab under Civokansliet. Detta uppfattas av en utomstående som otydligt och kan tolkas som att det är Civokansliet med kanslichef som ansvarar för övertagande. Ett alternativ är att organisera räddningstjänstansvarig med stab direkt under länsledningen/civilområdeschefen för kortare beslutsvägar och tydligare ordervägar. Detta förutsätter bland annat att det finns resurser till tre separata stabsorganisationer, men då räddningstjänstansvarigs stab huvudsakligen bemannas av personal från räddningstjänstorganisationerna bör detta inte vara ett problem. Det bör då också övervägas om en separat räddningstjänststab ska arbeta efter civilområdesansvarig Länsstyrels stabsinstruktion eller inte. Det kan finnas fördelar att nyttja den stabsmetodik som stabens personal har mest vana eller utbildning att arbeta efter.

Presumtiv räddningstjänstansvarig

Kraven på en räddningstjänstansvarig är höga då omständigheterna som lett fram till ett övertagande innebär att de ordinarie strukturerna inom räddningsledningssystemen inte har varit tillräckliga för att hantera en omfattande räddningsinsats. Att snabbt få en effektiv organisation på plats som fort kan komma i arbete är därmed en utmaning. Kanske kommer även den utsedde räddningstjänstansvarige själv ha varit del i det arbete som föregått ett övertagande. Till följd av detta bör det finnas tillräckligt många personer att välja mellan så att alla dessa faktorer kan tas i beaktande när en räddningstjänstansvarig utses. Kravprofilen på personerna innebär samtidigt att urvalet av presumtiva räddningstjänstansvariga behöver vara selektivt för få personer med tillräcklig erfarenhet och kompetens samt personliga egenskaper i övrigt. Här bör det också föras en dialog med övriga civilområden för att vid behov kunna nyttja presumtiva räddningstjänstansvariga från andra delar av landet om det skulle bedömas nödvändigt.

De personer som avtalas till presumtiva räddningstjänstansvariga ska genomgå utbildning och övning enligt avtalet. Räddningstjänsten Jämtland anser att alla kostnader som uppstår till följd av att kommunalt anställd personal ska finnas tillgängliga för uppdraget bekostas av civilområdesansvarig Länsstyrelse. Detta innefattar kostnader för arbetstid, resor, kost och logi i samband med övning och utbildning samt i händelse av att personen aktiveras som räddningstjänstansvarig vid ett övertagande.

Efterföljande uppgifter

Erfarenhetsmässigt ger omfattande räddningsinsatser upphov till mängder av efterföljande arbete, till exempel för uppföljning av ekonomiska frågor, olika typer av utredningar, erfarenhetsåterföring och i vissa fall rättstvister. Det nämns i planen att det vid en övergång av

ansvar, tillbaka till kommunen, ska en plan upprättas för hur övergången ska hanteras. Denna del av planen bör utvecklas för att tydligare ge en bild av den möjliga omfattningen detta arbete innebär. Ansvar för själva räddningsinsatsen bör rimligtvis också innefatta ansvar för många av de efterföljande åtgärder som behöver vidtas, och det är viktigt att civilområdesansvarig Länsstyrelse tar höjd för detta arbete redan i beslutsfasen för ett eventuellt övertagande samt avsätter de resurser som krävs för arbetet efter att ansvaret har lämnats tillbaka till kommunen. Exempelvis anges att olycksutredning enligt lagstiftning åligger den kommun som påverkat mest av händelsen, Jämtlands räddningstjänstförbund anser dock att olycksutredning bör hanteras av den aktör som ansvarat för räddningsinsatsen, även om det juridiska ansvaret ligger på drabbad kommun.

Med vänlig hälsning

Johan Wickenberg
Tf Räddningschef

Diarienummer KS.2024.506 531

§ 149 PTS Bredbandsstöd 2024

Post- och telestyrelsen (PTS) utlyser bredbandsstöd på 813 miljoner kronor år 2024, varav 247 miljoner kronor finns att fördela inom stödområde Norrland. Sista ansökningsdag är den 28 augusti och byggtiden för beviljade projekt får pågå under perioden 2025 till 2027.

Bredbandsstödet skapar en möjlighet att växla upp investeringsmedel för fortsatt utbyggnad av fibernät på landsbygden. Förslag på områden för ansökan har tagits fram i samverkan med Servanet. Utgångspunkten har varit fastigheter på landsbygden som saknar fast bredband och har rimliga, kalkylerade kostnader för områdesvis utbyggnad med hänsyn till PTS regelverk för stödet.

Eftersom delar av investeringen inte täcks av bidrag behöver kommunens ansökan vara i nivå med tillgången till eget investeringsutrymme. Kommunens investeringsram för bredband år 2025 och inriktning för budgetnivå 2026 uppgår till 2 miljoner kronor (KF § 87/2024). Kommunfullmäktige har delegerat till kommunstyrelsen att fatta beslut om hur medel inom denna ram ska nyttjas.

Underlag till beslut

AU § 137/2024

Tjänsteskrivelse

Anvisningar PTS bredbandsstöd 2024

Villkor PTS bredbandsstöd 2024

Översiktskarta Grenås

Översiktskarta Näsviken Rörström

Översiktskarta Risselås

Översiktskarta Rossön norra

Översiktskarta Rossön södra

Yrkande

Ordföranden föreslår kommunstyrelsen att besluta enligt förslag samt att paragrafen justeras omedelbart.

Justerare

§ 149 fortsättning

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunen ger Servanet i uppdrag att ansöka om 100 procent finansiering från PTS för utbyggnad av fibernät i Rossöns delområden (norra och södra), Grenås, Risselås och Näsviken/Rörström till en beräknad investeringskostnad i PTS-nät på 19 814 385 kronor vilket ger en kommunal nettoinvestering på 3 673 996 kronor (varav 3 001 996 kronor inom arrende och 670 000 kronor utanför arrende).
2. Finansieringsfrågan hanteras separat efter PTS beslut om bidrag.

Paragrafen justeras omedelbart.

Beslutet skickas till

Kommunledningsförvaltningen, Ann-Louise Hansson

Kommunledningsförvaltningen, Veronica Hjorter Stenklyft

Servanet, Tomas Isaksson

Digitala Signaturer